

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 20 § i inkomstskattelagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att inkomstskattelagen ändras så att inkomstskattefriheten för Ekokem Oy Ab slopas. Dessutom föreslås bestämmelser om hur den i beskattningen oavskrivna anskaffningsutgiften för

bolagets anläggningstillgångar ska fastställas när bolaget blir inkomstskatteskyldigt.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt. Den tillämpas första gången vid beskattningen för skatteåret 2008.

MOTIVERING

1 Nuläge och föreslagna ändringar

1.1 Inkomstskattefriheten för Ekokem Oy Ab

Ekokem Oy Ab, som fram till 1985 hette Oy Suomen Ongelmajäte – Finlands Problemavfall Ab, bildades 1979. Stiftare var staten, kommunernas centralorganisationer, Huvudstadsregionens samarbetsdelegation SAD, Industrins Centralförbund och närmare hundra industriföretag. Ägarskapet i bolaget fördelar sig så att finska staten äger 34,1 procent, Finlands Kommunförbund och SAD sammanlagt 31,9 procent och enskilda företag och andra ägare sammanlagt 34 procent av aktierna.

Enligt bolagsordningen hör det till bolagets verksamhetsområde att som riksomfattande anläggning behandla, återvinna och förvara sådant mycket farligt problemavfall som avses i lagen om avfallshantering (673/1978), dvs. den nuvarande avfallslagen (1072/1993), samt även annat avfall. Bolaget ordnar insamling och transport av avfall och idkar behövt samarbete inom Finland och med utlandet. Dessutom tillhandahåller Ekokem rådgivning och bedriver forskning och annan verksamhet inom branschen. Bolagets uppgift har varit att bygga upp en anläggning för behandling av problemavfall som betjänar hela landet och därtill separata behandlingsanläggningar, upplagsplatser och specialdeponier.

Enligt den bolagsordning som gällde till utgången av 2007 var bolagets syfte inte att

ge vinst, och bolaget kunde heller inte ge någon utdelning. Ekokem Oy Ab har dock under den tid det varit verksamt beviljat delägarna rabatter på avfallshanteringsavgiften i form av någon slags vinstutdelning. Från ingången av 2002 begränsade bolaget rabatterna till att gälla bara högtemperaturförbränning, som det inte finns något annat utbud på i Finland. Från ingången av 2008 har delärrabatter inte längre beviljats, och utdelning är tillåten genom en ändring av bolagsordningen.

Med stöd av lagen angående ändring av lagen om vissa temporära undantagsstadganden i skattelagarna (766/1980) befriades Oy Suomen Ongelmajäte – Finlands Problemavfall Ab från skatt på såväl inkomst som förmögenhet för skatteåret 1980. Detta ansågs ändamålsenligt med tanke på bolagets särställning som den enda anläggning som behandlar problemavfall från hela landet och med tanke på de avsevärda investeringar som krävdes för att starta avfallsbehandlingsanläggningen. Inledandet av verksamheten främjades förutom genom andra stödåtgärder också genom att skattefrihet beviljades. Den temporära skattefriheten förlängdes till skatteåren 1981 och 1982. Bolaget har varit befriat från skatt permanent från och med 1983, och den nuvarande bestämmelsen ingår i 20 § 1 mom. 1 punkten i inkomstskattelagen (1535/1992).

Efter diskussioner med Konkurrensverket placerades redan år 2001 den verksamhet inom bolaget inom vilken bolaget ansågs ha dominerande marknadsställning eller för vil-

ken det i övrigt krävdes särskild insyn vid Ekokem Oy Ab:s dotterbolag. Inom Ekokem-koncernen verkar för närvarande tre bolag. Koncernens moderbolag är Ekokem Oy Ab vars verksamhetsområde omspänner behandling och återvinning av problemavfall, produktion av avfallstjänster, försäljning i anslutning till behandlingen och tjänsterna, energiproduktion från förbränning av problemavfall samt koncernens gemensamma funktioner. Ekokem Oy Ab:s dotterbolag Ekokem-Palvelu Oy är verksam inom området för sanering av förorenad mark, krävande miljötekniskt byggande, deponiaffärsverksamhet samt nyttoplacering av jordmassor och industrins biprodukter. Ekokem Oy Ab:s andra dotterbolag Ekovoima Oy har ett avfallskraftverk. Därtill bedriver Ekovoima Oy riksomfattande administration av returoljeorganisationen och partiförsäljning av fjärrvärme. Skattefriheten gäller endast moderbolaget Ekokem Oy Ab. Dotterbolagen är samfund som är inkomstskatteskyldiga.

Enligt bokslutet för år 2007 var Ekokem-koncernens omsättning 74,3 miljoner euro och koncernens vinst före extraordinära poster 9,2 miljoner euro. Moderbolaget Ekokem Oy Ab:s omsättning var 36,1 miljoner euro och vinsten 7,8 miljoner euro. Ekokem Oy Ab:s ackumulerade vinstmedel var 78,0 miljoner euro och hela koncernens ackumulerade vinstmedel 93,5 miljoner euro. I Ekokem Oy Ab:s vinstmedel ingår också de dividendinkomster som erhållits från dotterbolagen huvudsakligen från och med år 2002. Dotterbolagens dividendbelopp uppgår från och med år 2002 till sammanlagt 5,95 miljoner euro.

1.2 Sloandet av inkomstskattefriheten

Genom ett beslut av bolagsstämman i maj 2007 ändrades bolagsordningen för Ekokem Oy Ab för att bättre motsvara det förändrade marknads- och konkurrensläget. I bolagsordningen slopades allmännyttiga formuleringar som ansågs vara föråldrade, t.ex. bestämmelserna om att inte sträva efter vinst och om förbud mot utdelning. Av vinsten från redovisningsperioden 2007 gav bolaget utdelning motsvarande 3 203 928 euro år 2008.

Skälen till ändringarna var de förändringar som skett i verksamhetsbetingelserna sedan bolaget bildades. När Ekokem Oy Ab bildades 1979 var bolaget det enda företaget i Finland som behandlade problemavfall. Därefter har efterfrågan, utbudet och konkurrensen inom bolagets verksamhetsområden förändrats avsevärt. I dagens läge har bolaget ett flertal industriella konkurrenter som behandlar problemavfall.

Eftersom förutsättningarna för att Ekokem Oy Ab ska kunna vara befriat från skatt på så sätt har upphört att gälla, föreslås att 20 § 1 mom. 1 punkten i inkomstskattelagen ändras så att bolaget stryks från förteckningen över samfund som är befriade från inkomstskatt. Bolaget har också själv föreslagit att skattefriheten ska slopas.

Också EG:s konkurrensbestämmelser kräver att bolaget omfattas av den allmänna skattskyldigheten. I artikel 87 i EG-fördraget ingår en bestämmelse om förbjudna statliga stöd. Stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrider konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, är oförenligt med den gemensamma marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna. Det starkaste skälet för att tillämpa bestämmelserna om förbjudna statliga stöd på en beskattningsåtgärd är att åtgärden leder till ett sådant undantag från tillämpningen av skattesystemet som är till fördel för vissa företag i medlemsstaterna. Från statsstödssynpunkt bör den skattefrihet som Ekokem Oy Ab beviljats anses skapa ett sådant statsstöd. För att bevilja stödet förutsätter kommissionens godkännande. Med hänsyn till bolagets ekonomiska läge kan ingen grund hittas i bestämmelserna om statliga stöd för att acceptera stödet. Skattefriheten har inte meddelats som statsstöd till kommissionen.

1.3 Minskade utgifter när bolaget blir ett samfund som är skyldigt att betala inkomstskatt

I skattelagstiftningen finns det inga allmänna bestämmelser om hur t.ex. anskaffningsutgifter för anläggningstillgångar eller

anskaffningsutgifter för andra utgifter med lång verkningstid ska dras av i de fall verksamheten vid ett samfund som tidigare varit befriat från skatt blir skattepliktig. Situationer där ett aktiebolag som bedriver affärsverksamhet är befriat från inkomstskatt grundar sig i allmänhet på speciallagstiftning, i vilken det då också har föreskrivits om avdrag för utgifter när inkomstskattefriheten upphör.

Enligt de allmänna principerna i skattelagstiftningen är de utgifter, räntor och förluster som hänför sig till den skattefria perioden inte avdragsgilla i inkomstbeskattningen när skattefriheten upphör. Den största betydelsen har i praktiken sådana utgifter med lång verkningstid som dras av genom avskrivningar i beskattningen. Det bör då avgöras vilken del av anskaffningsutgifterna för anläggningstillgångar och av andra utgifter med lång verkningstid som är avdragsgilla i den kommande inkomstbeskattningen. En betydande del av de avskrivningar som görs på anskaffningsutgifter för anläggningstillgångar kan i beskattningen dras av på det sätt den skattskyldige väljer inom ramen för ett visst maximibelopp. Till de sistnämnda hör t.ex. avskrivningar på utgifter för anskaffning av lösa anläggningstillgångar enligt 30 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968) och avskrivningar på anskaffningsutgifter för byggnader.

I tonnageskattelagen (476/2002) föreskrivs om beskattning av ett bolag efter tonnageskatteperiodens utgång. Avdragsgilla i inkomstbeskattningen är inte utgifter, räntor och förluster som skulle ha kunnat dras av i bolagets beskattning under tonnageskatteperioden, om bolaget då hade beskattats enligt de bestämmelser som gäller inkomstbeskattning. Som det i inkomstbeskattningen oavskrivna beloppet av anläggningstillgångar betraktas då det belopp som motsvarar det belopp som minskats med kalkylmässiga avskrivningar på anskaffningsutgiften enligt lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet.

I regeringens proposition med förslag till lag om skattelättnad för vissa aktiebolag som hyr ut bostäder (RP 177/2008 rd), som riksdagen behandlar som bäst, har föreslagits att motsvarande princip ska följas när ett bolags

skattefrihetsperiod upphör. Enligt förslaget ska det anses att det under skattefrihetsperioden görs de avskrivningar på anläggningstillgångarna som maximalt kunde ha dragits av i inkomstbeskattningen, om bolaget hade beskattats enligt de bestämmelser som gäller inkomstbeskattning.

I samband med bolagisering av statliga affärsverk stiftas i allmänhet en speciallag. I den föreskrivs bland annat hur den oavskrivna anskaffningsutgiften för förslitning underkastade anläggningstillgångar bestäms vid beskattningen av verket när det blir en privaträttslig sammanslutning. I allmänhet har anskaffningsutgiften fastställts i enlighet med kontinuitetsprincipen så att som anskaffningsutgift för det nya bolagets anläggningstillgångar har använts det värde som tillgångarna haft i beskattningen av affärsverket. I dessa fall anses verken ha fått avskrivningarna till godo till fullt belopp före bolagiseringen också om vinsten enbart har beskattats enligt en mycket låg skattesats.

Enligt Ekokem Oy Ab:s senast fastställda bokslut över den redovisningsperiod som avslutades den 31 december 2007 var bokföringsvärdet av bolagets maskiner och anläggningar 27,7 miljoner euro, bokföringsvärdet av övriga materiella tillgångar 2,6 miljoner euro, bokföringsvärdet av byggnader och konstruktioner 26,3 miljoner euro, det oavskrivna bokföringsvärdet av utgifter med lång verkningstid 3,3 miljoner euro och bokföringsvärdet av immateriella rättigheter 0,1 miljoner euro.

Enligt 30 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet avskrivs anskaffningsutgifterna för lösa anläggningstillgångar i en post som beräknas på utgiftsresten. Utgiftsresten är summan av anskaffningsutgifterna för lösa anläggningstillgångar, vilka tagits i bruk under skatteåret, och de oavskrivna anskaffningsutgifterna för lösa anläggningstillgångar, vilka tagits i bruk tidigare, minskad med de överlåtelsepris och övriga vederlag, som under skatteåret erhållits för lösa anläggningstillgångar. Vid beräkning av utgiftsresten betraktas såsom utgifter för anskaffning av lösa anläggningstillgångar även utgifterna för utvidgning, ändring, förnyelse och andra motsvarande grundläggande förbättringar av lösa anläggningstillgångar

samt, på den skattskyldiges yrkande, även större reparationsutgifter. Avskrivningen för skatteåret får vara högst 25 procent av utgiftsresten.

Enligt 34 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet dras anskaffningsutgiften för en byggnad och konstruktion av genom avskrivningar som bestäms på grund av den icke avskrivna delen av anskaffningsutgiften. Enligt lagrummet får skatteårets avskrivning uppgå till högst 7 procent av den icke avskrivna anskaffningsutgiften, om byggnaden är en butiks-, lager-, fabriks-, verkstads-, ekonomi-, kraftstations- eller annan därmed jämförlig byggnad. Den maximala avskrivningen är 4 procent av den icke avskrivna anskaffningsutgiften, om byggnaden är en bostads-, administrations- eller annan därmed jämförlig byggnad. När det gäller den icke avskrivna anskaffningsutgiften för cisterner för flytande bränsle och syror samt övriga sådana av metall eller annat därmed jämförligt material uppförda lagerbyggnader och konstruktioner får det göras en avskrivning på högst 20 procent. En avskrivning av motsvarande omfattning kan göras för lätta konstruktioner av trä eller därmed jämförligt material och för en sådan byggnad eller konstruktion eller del av byggnad eller konstruktion som används enbart vid forskningsverksamhet som avser främjande av rörelsen.

I 24 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet föreskrivs om avdrag när det gäller så kallade andra utgifter med lång verkningstid. Enligt lagrummet ska en utgift som under tre eller flera skatteår medför inkomst eller bibehåller densamma dras av med lika stora årliga avskrivningar under sin sannolika verkningstid.

Bland annat på grund av de stora strukturella förändringarna inom Ekokem-koncernen de senaste åren är det i praktiken svårt att utreda vilken del av Ekokem Oy Ab:s anskaffningsutgifter för anläggningstillgångar och andra utgifter med lång verkningstid som hänför sig till skattefri inkomst under den skattefria perioden och vilken del som bildar den i beskattningen oavskrivna anskaffningsutgiften vid övergången till inkomstbeskattning. Med beaktande av bolagets resultatutveckling är det också oklart hurvida det

nödvändigtvis hade krävts maximala avskrivningar i beskattningen de senaste åren ens i det fall att bolaget hade varit skattskyldigt. För att bolaget i samband med att det blir skattskyldigt inte ska få någon betydande extra fördel jämfört med andra företag inom samma bransch som under hela sin verksamhet har varit skattskyldiga och för vilka avskrivningarna i beskattningen har gjorts i enlighet med de allmänna beskattningsprinciper som beskrivs ovan, föreslås att avskrivningsgrunden för utgifterna för Ekokem Oy Ab:s anläggningstillgångar och andra utgifter med lång verkningstid i bolagets första inkomstbeskattning ska vara ett belopp i vilket man kalkylmässigt har beaktat en avskrivning för år 2007 enligt skattelagstiftningen. I annat fall kunde det anses att bolaget får extra stöd i övergången till skattskyldighet, också med tanke på EG:s reglering beträffande statsstöd. Denna lösning är motiverad också på grund av att bolaget redan har gett utdelning av den vinst som ackumulerades nämnda år. Förutsättningarna för skattefrihet kan därför anses ha upphört gälla redan det året. Det bör också beaktas att bolaget från och med år 2008 också kan dela ut vinstmedel som skattefritt ackumulerats tidigare år, även om en central grund för skattefrihet har varit att bolaget inte ska ge vinst. För bolag som får utdelning är utdelningen skattefri inkomst.

Det föreslås att det i lagens ikraftträdande-bestämmelse ska föreskrivas att utgifter, räntor och förluster som hänför sig till den skattefria perioden och som skulle ha kunnat dras av under denna period inte är avdragsgilla i inkomstbeskattningen, om bolaget då hade beskattats enligt de bestämmelser som gäller inkomstbeskattning. Som en i beskattningen oavskriven anskaffningsutgift för anläggningstillgångar och andra utgifter med lång verkningstid i början av år 2008 betraktas anskaffningsutgifterna i bokföringen, dock med en justering som innebär att som avskrivningar år 2007 betraktas det belopp som maximalt hade kunnat dras av i beskattningen, om bolaget på den tiden hade varit skattskyldigt. I enlighet med detta ska den utgiftsrest av bolagets lösa anläggningstillgångar i början av skatteåret 2008 som avses i 30 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet bildas så att man som avskriv-

ningar på de lösa anläggningstillgångarna enligt bokslutet för 2007 betraktar de maximala avskrivningarna i beskattningen i stället för bolagets avskrivningar i bokföringen. De i beskattningen oavskrivna beloppen av andra anläggningstillgångar och andra utgifter med lång verkningstid när skatteåret 2008 inleds bildas på motsvarande sätt.

Som värdet av andra tillgångar i beskattningen, t.ex. omsättningstillgångar, betraktas de värden som framgår av det bokslut som bolaget upprättat över den redovisningsperiod som avslutades den 31 december 2007.

2 Propositionens konsekvenser

Propositionen har inte några betydande statsfinansiella eller administrativa konsekvenser.

I och med att det föreskrivs att Ekokem Oy Ab ska bli inkomstskatteskyldigt förbättras konkurrensläget inom avfallshanteringsbranschen och konkurrensneutraliteten ökar.

3 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid finansministeriet. Vid beredningen har Ekokem Oy Ab hörts.

4 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt.

Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för skatteåret 2008.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 20 § i inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i inkomstskattelagen av den 30 december 1992 (1535/1992) 20 § 1 mom. 1 punkten, sådan den lyder i lag 162/2007, som följer:

20 §

Samfund som är befriade från inkomstskatt

Fria från skatt på inkomst är

1) Finlands Bank, Helsingfors universitet, Rundradion Ab, Nordiska Investeringsbanken, Nordiska projektexportfonden, Nordiska utvecklingsfonden, Nordiska miljöfinansieringsbolaget, Finnvera Abp, Fonden för industriellt samarbete Ab, Jubileumsfonden för Finlands självständighet och statens säkerhetsfond,

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 2008.

Avdragsgilla i inkomstbeskattningen är inte utgifter, räntor eller förluster som kunde ha dragits av i bolagets beskattning under den skattefria perioden, om bolaget då hade beskattats enligt de bestämmelser som gäller inkomstbeskattning.

Som det i beskattningen oavskrivna beloppet av utgifter för anskaffning av anläggningstillgångar som avses i III avdelningen

3 kap. i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968) och som Ekokem Oy Ab hade i början av skatteåret 2008 betraktas bokföringsvärdet av tillgångarna enligt det bokslut som upprättats för den redovisningsperiod som avslutades den 31 december 2007, dock så att som bokförda avskrivningar på anskaffningsutgiften för tillgångarna år 2007 betraktas det belopp som högst får dras av som avskrivning för skatteåret enligt lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet. Som det i beskattningen oavskrivna beloppet av sådana utgifter med lång verkningstid som avses i 24 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet betraktas det belopp som motsvarar bokföringsvärdet av utgifterna med lång verkningstid i ovan nämnda bokslut, dock så att som bokförda avskrivningar på utgifter med lång verkningstid år 2007 betraktas det belopp som dras av som avskrivning för skatteåret enligt lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet. Som värdet av andra tillgångar i beskattningen betraktas Ekokem Oy Ab:s bokföringsvärde av tillgångar enligt nämnda bokslut.

Helsingfors den 19 december 2008

Republikens President

TARJA HALONEN

Finansminister *Jyrki Katainen*

*Bilaga
Parallelltext*

Lag

om ändring av 20 § i inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i inkomstskattelagen av den 30 december 1992 (1535/1992) 20 § 1 mom. 1 punkten, sådan den lyder i lag 162/2007, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelsen

20 §

20 §

Samfund som är befriade från inkomstskatt

Samfund som är befriade från inkomstskatt

Fria från skatt på inkomst är

1) Finlands Bank, Helsingfors universitet, Rundradion Ab, Nordiska Investeringsbanken, Nordiska projektexportfonden, Nordiska utvecklingsfonden, Nordiska miljöfinansieringsbolaget, Finnvera Abp, Fonden för industriellt samarbete Ab, *Ekokem Oy Ab*, Jubileumsfonden för Finlands självständighet och statens säkerhetsfond,

Fria från skatt på inkomst är

1) Finlands Bank, Helsingfors universitet, Rundradion Ab, Nordiska Investeringsbanken, Nordiska projektexportfonden, Nordiska utvecklingsfonden, Nordiska miljöfinansieringsbolaget, Finnvera Abp, Fonden för industriellt samarbete Ab, Jubileumsfonden för Finlands självständighet och statens säkerhetsfond,

*Denna lag träder i kraft den 20 .
Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 2008.*

Avdragsgilla i inkomstbeskattningen är inte utgifter, räntor eller förluster som kunde ha dragits av i bolagets beskattning under den skattefria perioden, om bolaget då hade beskattats enligt de bestämmelser som gäller inkomstbeskattning.

*Som det i beskattningen oavskrivna beloppet av utgifter för anskaffning av anläggningstillgångar som avses i III avdelningen 3 kap. i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968) och som *Ekokem Oy Ab* hade i början av skatteåret 2008 betraktas bokföringsvärdet av tillgångarna enligt det bokslut som upprättats för den redovisningsperiod som avslutades den 31 december 2007, dock så att som bokförda avskrivningar på anskaffningsutgiften för tillgångarna år 2007 betraktas det belopp som högst får dras av som avskrivning för skatteåret enligt lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet. Som det i beskatt-*

ningen oavskrivna beloppet av sådana utgifter med lång verkningstid som avses i 24 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet betraktas det belopp som motsvarar bokföringsvärdet av utgifterna med lång verkningstid i ovan nämnda bokslut, dock så att som bokförda avskrivningar på utgifter med lång verkningstid år 2007 betraktas det belopp som dras av som avskrivning för skatteåret enligt lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet. Som värdet av andra tillgångar i beskattningen betraktas Ekokem Oy Ab:s bokföringsvärde av tillgångar enligt nämnda bokslut.
